

La UNESCO demana que es paralitzï el nou port d'Eivissa

Poc abans que s'adjudicàs un dels projectes més suculents econòmicament de les illes, l'ampliació del port d'Eivissa (uns 75 milions d'euros), la UNESCO havia adoptat una resolució en què demanava a l'estat espanyol que aturàs el procés d'inici de l'obra per poder ava-

Tècnics de la UNESCO faran una inspecció oficial al port d'Eivissa i determinaran el futur d'un projecte que s'acaba d'adjudicar. S'hi vol construir una plataforma de formigó de vuit hectàrees davant la ciutat antiga de Dalt Vila.

XAVIER DURAN

luar quin impacte tindrà en els béns declarats patrimoni de la humanitat i que són just enfront del port.

Fa temps que hi ha un moviment social potent contra aquesta ampliació, la part més visible de la qual seria la construcció d'una plataforma de formigó de vuit hectàrees de superfície, que destruiria part de la praderia de posidònia oceànica també preservada per la UNESCO l'any 1999. Aleshores, es declarà patrimoni de la humanitat tant la ciutat antiga de Dalt Vila com aquesta planta submarina, la necròpoli fenícia del puig des Molins i el jaciment fenici de sa Caleta.

De moment, el projecte impulsat per l'Autoritat Portuària de les Bale-

ars, dirigida pel socialista Francesc Triay, continua endavant, tot i que tècnics de la UNESCO hi duran a terme una inspecció per tal de determinar el grau concret d'afectació que tendran les obres damunt les vistes de Dalt Vila i damunt els elements naturals submarins.

La resolució adoptada a la darrera reunió del Patrimoni Mundial de la UNESCO —que va tenir lloc fa poc a Sevilla— crítica obertament que aquest organisme internacional no hagués estat informat del projecte d'ampliació, com era obligatori. També expressa “preocupació” pels “potencials impactes en els béns preservats deguts a l'ampliació del port d'Eivissa”. Per això, instava l'estat a “no iniciar la construcció de l'ampliació del port fins que no s'hagi realitzat la visita d'inspecció”. El resultat d'aquesta visita serà analitzat d'aquí a un any, quan es decidirà si el projecte de l'Autoritat Portuària representa un perill o no per al patrimoni de la humanitat d'Eivissa.

Aleshores poden passar dues coses. En el cas que es determini que és un projecte innocu per a la ciutat antiga i per a la posidònia, res no impedirà que les obres continuïn endavant. Però si es confirma que sí que afectaran negativament els béns preservats, es pot emetre una exhortació a l'estat espanyol per a aturar el projecte o reformar-lo a fi de reduir els danys. En cas de desobeir aquesta hipotètica recomanació, Eivissa entraria a l'anomenada *llista del patrimoni mundial en perill*, és a dir, el conjunt d'indrets protegits per la UNESCO que presenten el risc de perdre aquesta categoria pels motius més diversos. En el pitjor dels casos, Eivissa pot perdre el seu títol mundial, que és l'únic que tenen les Balears. Això ja ha passat a Dresden (Alemanya), com es pot llegir al text annex de la pàgina següent.

Les autoritats han reaccionat amb un nerviosisme evident a l'advertiment de la UNESCO. L'alcaldeessa d'Eivissa, Lurdes Costa (PSOE), ha criticat els ecologistes que presentaren la denúncia davant aquell organisme i els acusa de fer perillar la declaració de patrimoni de la humanitat, en utilitzar-la com a arma contra el projecte de l'autoritat portuària. Costa

no ha tengut cap inconvenient, com la resta de dirigents illencs, a proclamar-se entusiasta defensora del projecte d'ampliació del port, que és “totalment necessari i urgent”, segons declarava la setmana passada. Les obres, lluny d'aturar-se, “han de començar com més aviat millor”, afegia.

Mentre els ecologistes demanen als polítics que “vagin pensant a dissenyar un projecte més sostenible i respectuós”, l'Autoritat Portuària ha defensat sense matisos el que considera “l'únic projecte possible per a solucionar els problemes d'espai del port d'Eivissa”.

Enfrontament polític. Aquest és, de moment, el darrer episodi d'una llarga guerra per aquesta iniciativa. El PSOE eivissenc sempre havia considerat una “aberració” la construcció de la plataforma de 80.000 metres quadrats, però fa tres anys va canviar d'opinió i va començar a considerar-la necessària. Per contra, Eivissa pel Canvi (ExC), que agrupa la resta de partits d'esquerres i és coalitzada amb el PSOE al govern d'Eivissa, manté una total oposició a aquest disseny, que considera que també farà augmentar enormement la mida de les pedreres que avui es mengen les muntanyes de l'illa, cosa que n'empijorarà l'impacte ambiental. De fet, ExC va encarregar a un equip d'enginyers un projecte alternatiu de reforma del port molt més barat, de menys impacte i —asseguren— més operatiu. Però l'Autoritat Portuària mai no el va acceptar. Finalment, i malgrat les picabaralles polítiques entre els dos socis de govern, ExC acabà acotant el cap i es resignà a acceptar les pretensions socialistes.

La preocupació d'ExC i dels ecologistes no està només en les obres previstes en el projecte i que ara s'han adjudicat, sinó en les que podrien

D'aquí a un any es decidirà si el projecte significa un perill o no per al patrimoni protegit

Vista de Dalt Vila i de la zona on es vol construir la superplataforma del port d'Eivissa, una obra ja adjudicada que la UNESCO vol aturar.

Dresden ja no és patrimoni de la humanitat

No són simples amenaces i prou. Aquest estiu la UNESCO ha retirat el títol de patrimoni de la humanitat que la vall del riu Elba, a Dresden (Alemanya) tenia des de l'any 2004. El motiu: la construcció d'un pont que destruïa les vistes d'un tram d'aquest paratge preservat. La UNESCO va fer reiterats advertiments a les autoritats de Dresden perquè aturassin l'obra. No en feren cas i a la reunió que va tenir lloc a Sevilla fa poques setmanes es va cancel·lar definitivament el patrimoni de la humanitat de la vall del riu Elba.

És el segon cas en tota la història d'aquesta distinció internacional que es retira el títol a un país. L'altre va ser el santuari de l'òrix àrab (una espècie d'antílop) a Oman. Aquest espai havia estat protegit per la UNESCO el 1994, però el govern del país va reduir la zona on vivien els òrixs d'un 90%, cosa que va ser determinant per a anul·lar la distinció.

Malgrat tot, no és gens habitual la retirada d'un patrimoni de la humanitat. Abans, els organismes encarregats fan una declaració advertint d'un determinat problema i reclamant canvis o millores per no fer malbé l'indret o el monument preservat. Si no se'n fa cas, aleshores el lloc en qüestió entra a una *llista negra*, que és la del patrimoni mundial en perill. Aquesta llista no conté només els béns que són objecte de projectes irresponsables o de la desídia institucional, sinó també els que es troben en països en guerra o amb forta inestabilitat. Actualment, aquesta llista és integrada per una trentena de béns, repartits arreu.

Les illes Galápagos, a l'Equador, poden perdre el seu reconeixement per la mala situació ambiental que pateix aquell paradís ecològic. Això mateix passa a cinc parcs i reserves naturals de la República Democràtica del Congo i a la ciutat vella de Jerusalem i les seues muralles. La inestabilitat política amenaça de fer sortir dels béns preservats per la UNESCO els monuments medievals de Kosovo i la guerra podria llevar el títol de la ciutat arque-

La construcció d'un pont sobre el riu Elba, a Dresden (Alemanya) ha fet que la ciutat perdés el títol de patrimoni de la humanitat reconegut per la UNESCO l'any 2004.

ològica de Samarra, a l'Iraq. En canvi, uns altres indrets que eren en aquesta llista negra, finalment han recuperat el ple reconeixement després d'haver-s'hi aplicat mesures correctives. És el cas de l'espai natural de Ngorongoro, a Tanzània, o el parc natural de Yellowstone, als EUA. És emblemàtic el cas de la ciutat antiga de Dubrovnik, a Croàcia, autèntic exemple d'afany de superació. Declarada patrimoni de la humanitat el 1979, aquesta ciutat va estar a la llista negra entre el 1991 i el 1998 a causa de l'intens bombardeig de què fou objecte durant la guerra de l'ex-Iugoslàvia. Però acte seguit, s'emprengué un procés de reconstrucció que deixà el lloc impecable.

A l'estat espanyol, de moment no hi ha cap lloc inclès en aquesta llista, però sí que hi ha advertiments prèvies. És el cas de la torre de Cajasol, a Sevilla, un edifici molt gran previst devora el Guadalquivir. La UNESCO ha demanat que s'hi aturin les obres fins que no se n'hagi fet una avaluació completa. També ho ha demanat per a un altre edifici al barri vell de Salamanca, que ja ha estat directament rebutjat pel comitè de la UNESCO. En canvi, finalment s'ha considerat que la Sagrada Família de Barcelona no es troba amenaçada pel traçat del TGV.

afegir-s'hi. Tot i que Francesc Triay i Lurdes Costa ho neguen categòricament, els progressistes denuncien que serà inevitable d'obrir una carretera que travessi la zona protegida de ses Feixes, propera al port, i també fer un túnel per s'Illa Plana, ambdues

obres amb l'objectiu de canalitzar el trànsit de camions que generarà la plataforma, on confluiran mercaderies i passatgers.

Tothom comparteix la necessitat de reformar l'actual organització portuària de la ciutat d'Eivissa, però les

diferències es presenten en la manera de fer-ho. La sobtada intervenció de la UNESCO ha fet trontollar els plans tot i que, de moment, les obres han estat adjudicades i, per tant, començaran.

Joan Lluís Ferrer